

Ügyszám: NAIH-1410-4/2014/J

Dr. Seszták Miklós
miniszter részére

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Budapest
Fő utca 44-50.
1011

Tisztelt Miniszter Úr!

Mint az Ön előtt is ismert, az Európai Unió Bírósága az alapvető jogok érvényesülése szempontjából kiemelt jelentőségű döntést hozott a C-293/12. és C-594/12. számú egyesített ügyekben. A Bíróság az ítéletében a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: Adatmegőrzési Irányelv) érvénytelennek nyilvánította.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) üdvözli a Bíróság Adatmegőrzési Irányelvvel kapcsolatos döntését. Ezen ítélet, valamint a Google keresőmotorra vonatkozó, 2014. május 13-ai döntés (C-131/12. számú ügy) alapján megállapítható, hogy az Európai Unió Bírósága szerint a magánszféra védelméhez, illetve a személyes adatok védelméhez való jog kiemelt értékek az informatikai eszközök által dominált társadalomban.

A Bíróság döntését követően a Hatóság szükségesnek tartja azt, hogy kinyilvánítsa a véleményét a tekintetben, hogy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) rendelkezései mennyire vannak összhangban a Bíróság által kifejtett követelményekkel.

Engedje meg, hogy röviden ismertessem a Hatóság álláspontját.

A Bíróság ítéletének több pozitív üzenete is van. Egyfelől a Bíróság ugyan elismerte, hogy a súlyos bűncselekmények vagy a terrorcselekmények megelőzése, felderítése és üldözése tényleges közérdekű célnak tekinthető, azonban az uniós jogalkotó által választott jogi eszközök aránytalanul korlátozzák a magánszféra – illetve azon belül a személyes adatok – védelmét. Ezzel a Bíróság ezen alapjogok legmagasabb szintű érvényesülése mellett foglalt állást.

Másfelől a Bíróság olyan szempontokat hiányolt a szabályozásból (meghatározott időszak, földrajzi terület, személyi kör), amelyek mindenkire kiterjedő adatmegőrzés helyett egy specifikusabb, az eljárás szempontjából releváns személyekre, körülményekre vonatkozó adattárolási kötelezettséget írnának elő. A Bíróság az ítéletében továbbá megállapította azt is, hogy a szabályozásnak több garanciális rendelkezést kell tartalmazni az adatokhoz való hozzáféréssel és azok felhasználásával kapcsolatban. A Bíróság kiemelte, hogy az ilyen biztosítékokkal való rendelkezés szükségessége még fontosabb abban az esetben, ha a személyes adatokat automatikusan kezelik.

A Hatóság álláspontja szerint a magyar jogban is megtalálhatóak azok a jogszabályi rendelkezések és alkotmányos követelmények, amelyre építkezve a jogalkotó – az Európai Unió Bíróságának döntésével összhangban – átalakíthatja az adatmegőrzéssel kapcsolatos szabályokat. A jogalkotónak erre építkezve tovább kell fejlesztenie az adatmegőrzésre, illetve az adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó jogszabályi garanciákat (így például törlési kötelezettség előírása, az írásbeli kérelem követelménye vagy – az érintett tájékoztatáshoz való jogának érvényesülése érdekében – speciális adattovábbítási nyilvántartás vezetése). Ezek az Eht.-n kívül más jogszabályok rendelkezéseinek felülvizsgálatát is igénylik (így például a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény vagy a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény megkeresésre, adatszerezésre, információgyűjtésre vonatkozó előírásainak felülvizsgálatát).

Emellett a magyar szabályozással összefüggésben tekintettel kell lenni az Eht. más rendelkezéseire is. Így különösen azt kell megvizsgálni, hogy az Eht. 157. §-ából fakadó adatmegőrzés – illetve az Eht. 157. § (10) bekezdésén alapuló adattovábbítás – mennyiben van összhangban a Bíróság ítéletének megállapításaival.

A Hatóság jelen levél Mellékletében található, részletes állásfoglalásában egybegyűjtötte a szabályozással kapcsolatos észrevételeit és tapasztalatait. Ebben a Hatóság a szabályozással összefüggésben további problémákra is rámutat.

Tisztelt Miniszter Úr!

A Hatóság álláspontja szerint a jogalkotónak felül kell vizsgálni azt, hogy a szolgáltatók különböző célú adattárolására, illetve a bűnüldözési célú adatmegőrzésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések mennyire vannak összhangban az uniós és a magyar adatvédelmi követelményekkel, illetve a Hatóság állásfoglalásában szereplő megállapításokkal. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatók adattárolására és adatmegőrzésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapvetően az Eht.-ban találhatóak, ezért az észrevételeimet az Ön részére továbbítom, azonban a Hatóság észrevételei érintik más tárcáknak külön jogszabályokban meghatározott feladat- és hatáskörét.

A Hatóság álláspontja szerint a Mellékletben kifejtette, a hatályos, magyar szabályozással kapcsolatban tapasztalt ellentmondások az Eht. módosításával oldhatóak fel. Amennyiben az Ön megítélése szerint is szükséges a törvény módosítása, akkor ennek előkészítésében a Hatóság szívesen közreműködik. Ha a fentiekkel kapcsolatban, illetve a jogszabály-módosítás előkészítése során az adatvédelmi követelményeket illetően további informálódást vagy konzultációt tart szükségesnek, úgy az Önök által kijelölt szakértő forduljon bizalommal a Hatóság által kijelölt kapcsolattartóhoz, dr. Bíró János osztályvezetőhöz (telefon: 391-1425, e-mail: biro.janos@naih.hu).

Budapest, 2014. június „24”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

Melléklet

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság álláspontja az Adatmegőrzési Irányelvet hatályon kívül helyező európai uniós bírósági döntésről és az ítéletnek a magyar jogszabályokkal való összeegyeztethetőségéről

I.

Az Európai Unió Bíróságának megállapításai

A Bíróság az ítéletben a szükségesség-arányosság tesztje alapján vizsgálta az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezéseit. A megállapítások két részre bonthatóak: egyfelől a Bíróság az Irányelv bizonyos rendelkezéseit a szükségesség elve tekintetében elfogadhatónak tartja, és hangsúlyosan kiemeli azokat a pozitívumokat, amelyek a szabályozást jellemzik, másfelől pedig a Bíróság az irányelv több előírását az arányosság követelménye vonatkozásában kifogásolta, illetve kitért az uniós jogszabály hiányosságaira is.

1. A pozitív megállapítások vonatkozásában az Európai Unió Bírósága mindenekelőtt kiemelte, hogy az Adatmegőrzési Irányelv az Európai Unió Alapjogi Charta (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 7. cikkének¹ és 8. cikkének² lényeges tartalmát nem sérti. Az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezései azért nem jelentik az Alapjogi Charta 7. cikke lényeges tartalmának a sérelmét, mert az irányelv nem teszi lehetővé magának az elektronikus közlések tartalmának a megismerését.³ A Bíróság megállapítása szerint pedig az Adatmegőrzési Irányelv 7. cikkére⁴ tekintettel nem állapítható meg az Alapjogi Charta 8. cikke lényeges tartalmának sérelme.⁵

A Bíróság az ítéletben kimondta, hogy az Adatmegőrzési Irányelv által előírt adatmegőrzés annak lehetővé tétele céljából, hogy azokhoz az illetékes nemzeti hatóságok adott esetben hozzáféréssel rendelkezzenek, *ténylegesen közérdekű célt szolgál*.⁶ A Bíróság e tekintetben visszautalt a saját korábbi ítélezési gyakorlatára, amikor elismerte azt, hogy a terrorizmus elleni küzdelem a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében az Unió egyik közérdekű céljának minősül. Ugyanez érvényes a súlyos bűncselekmények elleni, a közbiztonság biztosítása érdekében folytatott küzdelemre is.⁷

Emellett a Bíróság figyelemmel volt az elektronikus hírközlési eszközök növekvő jelentőségére is. Erre tekintettel az álláspontja szerint a megőrzendő adatok lehetővé teszik a bűnüldözés területén illetékes

---

¹ Az Alapjogi Charta 7. cikke értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát és kapcsolattartását tiszteletben tartsák.”

² Az Alapjogi Charta 8. cikke az alábbi rendelkezést tartalmazza: „mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez. Az ilyen adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni. E szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie.”

³ Az ítélet 39. pontja

⁴ A Mellékletben idézett uniós és magyar jogszabályi rendelkezések a Függelékben megtalálhatóak.

⁵ Az ítélet 40. pontja

⁶ Az ítélet 44. pontja

⁷ Az ítélet 42. pontja

nemzeti hatóságok számára, hogy a súlyos bűncselekmények tisztázása érdekében további lehetőségekkel rendelkezzenek, e tekintetben tehát a bűnügyi nyomozás hasznos eszközeit alkotják. Az adatok megőrzése tehát alkalmasnak tekinthető az Irányelv által követett cél megvalósítására.⁸ A Bíróság ezzel összefüggésben elismerte azt is, hogy léteznek olyan elektronikus hírközlési módok, amelyek nem tartoznak az Adatmegőrzési Irányelv hatálya alá, illetve olyanok is, amelyek anonim közlést tesz lehetővé. Ez körülmény azonban nem teszi alkalmatlanná az adatmegőrzési intézkedést.⁹

2. Jóllehet, az Európai Unió Bírósága a szabályozás bizonyos elemeit a szükségesség elve tekintetében elfogadhatónak tartotta, azonban alapvetően az Alapjogi Chartával és a saját, korábbi gyakorlatával ellentétesnek minősítette az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezéseit, minthogy olyan szabályokat tartalmaz, amelyek nem arányosak az elérni kívánt céllal.

A Bíróságnak szabályozást illetően egyfelől általános kifogásai voltak, másfelől pedig bizonyos rendelkezésekkel – vagy azok hiányával – kapcsolatban kifejezetten megállapította, hogy ellentétesek az uniós jogforrások által támasztott követelményekkel.

2.1. A Bíróság általánosságban kimondta, hogy már önmagában az adatok megőrzése az Alapjogi Charta 7. cikkében biztosított jogokba való beavatkozást valósít meg. Az illetékes nemzeti hatóságok adatokhoz való hozzáférése pedig ezen alapjogba való további beavatkozásnak minősül. A Bíróság ezzel összhangban kiemelte, hogy az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezései az Alapjogi Charta 8. cikkében biztosított, személyes adatok védelméhez való alapvető jogba történő beavatkozást is megvalósít.¹⁰

Az Európai Unió Bíróság továbbá azt is kimondta, hogy az a körülmény, hogy az adatok megőrzésére és azok későbbi felhasználására anélkül kerül sor, hogy az érintettet erről tájékoztatnák, az érintett személyekben azt az érzést keltheti, hogy magánéletük állandó felügyelet alatt áll.¹¹

Emellett a Bíróság azt is kiemelte, hogy egy uniós szabályozásnak egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia az intézkedés hatálya és alkalmazása vonatkozásában, és minimális követelményeket kell előírnia annak érdekében, hogy azon személyek, akiknek az adatait megőrizték, elegendő olyan biztosítékkal rendelkezzenek, amely lehetővé teszi személyes adataiknak a visszaélések veszélyeivel, valamint az ezen adatokat érintő minden jogellenes hozzáféréssel és felhasználással szembeni hatékony védelmét. Az ilyen biztosítékokkal való rendelkezés szükségessége még fontosabb abban az esetben, ha a személyes adatokat automatikusan kezelik.¹²

2.2. Ezt követően az Európai Unió Bírósága a szükségesség-arányosság teszt tekintetében az arányosság követelményét vizsgálta. A Bíróság e vonatkozásban az Adatmegőrzési Irányelv konkrét hiányosságaira mutatott rá.

A. A Bíróság kimondta, hogy az Adatmegőrzési Irányelv általános jelleggel vonatkozik valamennyi személyre és valamennyi elektronikus hírközlési eszközre, valamint az adatforgalommal kapcsolatos adatok összességére anélkül, hogy a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem célja alapján bármilyen megkülönböztetést, korlátozást vagy kivételt alkalmazna.¹³ Ennek megfelelően a szabályozás valamennyi olyan személyre vonatkozik, aki

---

⁸ Az ítélet 49. pontja

⁹ Az ítélet 50. pontja

¹⁰ Az ítélet 34-36. pontjai

¹¹ Az ítélet 37. pontja

¹² Az ítélet 54-55. pontjai

¹³ Az ítélet 57. pontja

elektronikus hírközlési szolgáltatásokat vesz igénybe, anélkül, hogy magatartásuk súlyos bűncselekményekkel akár közvetett, akár távoli kapcsolatban állna.¹⁴ Ebből fakadóan az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezései:

- a. olyan személyekre is alkalmazandóak, akiknek a közlései a nemzeti jog szabályai alapján szakmai titoktartás körébe tartoznak;¹⁵
  - b. nem korlátozódnak olyan meghatározott időszakkal és/vagy földrajzi területtel és/vagy adott személyi körrel kapcsolatos adatok megőrzésére, amelyek valamilyen módon valamely súlyos bűncselekménnyel hozhatók kapcsolatba;¹⁶
  - c. nem korlátozódnak olyan személyekre, akik egyéb okokból – adataik megőrzése révén – hozzájárulhatnak a súlyos bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez és üldözéséhez.¹⁷
- B. A Bíróság megállapította, hogy az Adatmegőrzési Irányelv nem tartalmaz olyan objektív szempontot, amely lehetővé tenné az illetékes nemzeti hatóságok adatokhoz való hozzáféréseinek és az adatok későbbi felhasználásának körülhatárolását, amellyel igazolhatóvá válhatna az Alapjogi Charta 7. és 8. cikkében szereplő alapvető jogokba való beavatkozás terjedelme és indokoltsága.¹⁸ A Bíróság szerint az uniós szabályozás szintjén meg kell jelennie annak az alapvető követelménynek, hogy a hozzáférésnek és az adatok későbbi felhasználásának kizárólag egyes, pontosan körülhatárolt, súlyos bűncselekmények megelőzése és felderítése vagy ezekkel kapcsolatos büntetőeljárások céljára kell korlátozódnia.¹⁹
- C. A Bíróság az ítéletében kimondta, hogy az Adatmegőrzési Irányelv egyáltalán nem tartalmaz olyan objektív szempontot, amely lehetővé tenné a megőrzött adatokhoz való hozzáférésre és azok későbbi felhasználására engedéllyel rendelkező személyek számára a követett célra tekintettel a feltétlenül szükséges mértékre történő korlátozását. A hatóságok adatkéréseinek nincs előzetes felülvizsgálata abban a vonatkozásban, hogy az adatkérő hatóság az adatokhoz való hozzáférést és az adatok felhasználását a követett cél eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre korlátozta-e. A Bíróság ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy ezt bíróságnak vagy független közigazgatási szervnek kell elvégeznie az adatkérő hatóság által előterjesztett, indokolt kérelem alapján.²⁰
- D. A Bíróság kifejezetten kiemelte azt is, hogy az Adatmegőrzési Irányelv megőrzési idő tekintetében a mérlegelés lehetőségét anélkül biztosította (hat hónaptól két évig), hogy e vonatkozásban objektív szempontokat határozott volna meg. Ezen szempontok útján biztosítható az, hogy a megőrzés a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjon.²¹

---

¹⁴ Az ítélet 58. pontja

¹⁵ Az ítélet 58. pontja

¹⁶ Az ítélet 59. pontja

¹⁷ Az ítélet 59. pontja

¹⁸ Az ítélet 60. pontja

¹⁹ Az ítélet 61. pontja

²⁰ Az ítélet 62. pontja

²¹ Az ítélet 63-64. pontja

- E. A Bíróság megállapította, hogy Adatmegőrzési Irányelv nem ír elő megfelelő szintű adatbiztonsági követelményeket, sőt a szolgáltatók gazdasági megfontolásokat vehetnek figyelembe az általuk alkalmazott biztonsági szint meghatározása során (az intézkedések végrehajtási költségei vonatkozásában). Emellett a Bíróság kimondta azt is, hogy az Adatmegőrzési irányelv különösen nem biztosítja az adatoknak az adatmegőrzési időszak végén történő visszafordíthatatlan megsemmisítését.²²
- F. Végezetül a Bíróság azt is megállapította, hogy az Adatmegőrzési Irányelv nem írja elő azt sem, hogy az adatokat az Unió területén kell megőrizni, ebből fakadóan pedig nem állapítható meg, hogy teljes mértékben biztosított-e a Charta 8. cikkének (3) bekezdésében kifejezetten megkövetelt, független hatóság által gyakorolt felügyelet.²³

II.

A magyar szabályozásra vonatkozó megállapítások

1. Az Európai Unió Bírósága által az Adatmegőrzési Irányelvvvel összefüggésben megállapított pozitívumok egy kivételével a magyar szabályozást is jellemzik.

Az Eht. 159/A. § (1) bekezdése alapján azonban nem állapítható meg az a tényleges közérdekű cél, amelynek érdekében a jogalkotó bizonyos adatok megőrzésére kötelezi a szolgáltatókat. Az Adatmegőrzési Irányelv 1. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az adatmegőrzés indoka az, hogy az adatok „*súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak.*” A magyar jogalkotó ezzel szemben azt írta elő, hogy a „*nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság, valamint nemzetbiztonsági szolgálat törvényben meghatározott feladatai ellátásának biztosítása céljából*” kell az adatokat megőrizni.²⁴ Bár az Eht. 159/A. §-ának címe („*Bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célú adatmegőrzési kötelezettség*”) valamelyest szűkíti azt, hogy milyen célokból – az egyes hatóságok mely feladatai ellátása céljából – lehet az adatokat felhasználni, azonban ez a korlátozás már nem jelenik meg a jogszabály szövegében.

A nyomozó hatóság, az ügyészség és a bíróság valamennyi – akár enyhébb jogkövetkezmények alkalmazásával együtt járó – bűncselekmény esetében jogosult eljárni (sőt, emellett a bíróságnak például polgári vagy közigazgatási tárgyú ügyekben is kötelessége eljárni). Ez jóval tágabbra nyitja annak lehetőségét, hogy mikor kérhetnek az egyes hatóságok adatokat az elektronikus hírközlési szolgáltatóktól.

---

²² Az ítélet 66-67. pontja

²³ Az ítélet 68. pontja

²⁴ Ehelyütt szükséges megjegyezni, hogy 2013-ban a jogalkotó oly módon kívánta az Eht.-t módosítani, hogy a szolgáltatók a szabálysértési hatóság számára a törvényben meghatározott feladatai ellátásának biztosítása céljából, e hatóságok kérelemére kötelesek legyenek átadni vagy hozzáférhetővé tenni az előfizetőkről és a felhasználókról rendelkezésre álló adatokat. A Hatóság az Eht. módosításához kapcsolódóan kifejtette az álláspontját a törvénymódosítással összefüggésben. A Hatóság az állásfoglalásában elismerte azt, hogy a szolgáltatóktól történő adatigénylés egyes szabálysértési tényállásokkal összefüggésben meghatározott adatokat illetően szükséges lehet, azonban a törvénytervezetben szereplő általános felhatalmazás túlhaladt a szükséges mértéken, és ezért sérti az adatalanyok magánéletének és kapcsolattartásának tiszteletben tartásához, valamint személyes adataik védelméhez való jogát. A Hatóság ezzel kapcsolatos, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának, Dr. Felkai Lászlónak küldött NAIH-1072-2/2013/J. számú állásfoglalását megtalálja a Hatóság honlapján, a www.naih.hu honlapon („*Határozatok, közlemények, állásfoglalások*” menüpont, „*Jogi szabályozással kapcsolatos állásfoglalások*” almenüpont).

2. Az Európai Unió Bíróságának ítéletével összhangban azonban több kritika is megfogalmazható az Eht. 159/A. §-ában foglalt szabályozással kapcsolatban.

2.1.1. Az Eht. 159/A. §-a nem differenciálja az adatmegőrzést a Bíróság döntése által említett, egyetlen szempont²⁵ szerint sem.

Az ítélet ezzel összefüggő megállapításai lényegében arra gondolatmenetre épülnek, hogy az adatmegőrzés során olyan személyek adatait is tárolják, akik semmilyen módon nem állnak kapcsolatban valamilyen súlyos bűncselekmény elkövetésével²⁶, sőt, valójában a tárolt információk túlnyomó része ilyen adatnak tekinthető. Ennek megfelelően az adatmegőrzésnek nincs semmilyen indoka vagy célja.

Az Európai Unió Bírósága érvelése nagy hasonlóságot mutat az Alkotmánybíróság egyik legjelentősebb adatvédelmi tárgyú döntésével, a 15/1991. (IV. 13.) AB határozat megállapításaival.²⁷ Ebben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „*az információs önrendelkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfontosabb garanciája a célhoz kötöttség. Ez azt jelenti, hogy személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. [...] A célhoz kötöttségből következik, hogy a meghatározott cél nélküli, »készletre«, előre nem meghatározott jövőbeni felhasználásra való adatgyűjtés és -tárolás alkotmányellenes.*”

Az adatkezelés célhoz kötöttsége az Eht. 159/A. §-ában meghatározott adatkezelés vonatkozásában nem teljesül, hiszen előre nem meghatározható az, hogy a hatóságok a szolgáltatók által tárolt adatokat ténylegesen fel fogják-e használni. Az Eht. 159/A. §-ában szereplő adatmegőrzés esetében az adatok felhasználása eshetőleges, az adatgyűjtés- és tárolás során semmilyen ésszerű, komoly indok nincs arra, hogy az Eht. 159/A. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott adatokat a szolgáltató valamennyi előfizető vonatkozásában tárolja. Ezzel összefüggésben érdemes megjegyezni, ha az eljáró hatóság bármely, az Európai Unió Bíróság által meghatározott szempont alapján előre tudná azt, hogy miért is van szükség az adatgyűjtésre, akkor ebben az esetben az adatmegőrzés folyamata – a külön törvények által meghatározott²⁸ – titkos adatgyűjtés vagy titkos információgyűjtés szabályaihoz állna közelebb.

E tekintetben a jogalkotónak mérlegelnie kellene annak lehetőségét, hogy az általános, valamennyi előfizetőre kiterjedő adatmegőrzés helyett a titkos adatgyűjtés vagy információgyűjtés vonatkozó szabályozást egészítené ki korlátozottabb körben érvényesülő adatmegőrzéssel kapcsolatos rendelkezésekkel.

2.1.2. A Bíróság ítéletével kapcsolatban vitatható az, hogy a szempontok között felsorolta szakmai titoktartást is. A Bíróság álláspontja szerint szabályozás kialakítása során figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezései olyan személyekre is vonatkoznak, akiknek a közlései a szakmai titoktartás körébe tartozik.

---

²⁵ Melléklet I. pont, 2.2. alpont, A. alpont, a)-c) alpontjai

²⁶ Az ítélet 58. pontja értelmében az Adatmegőrzési Irányelv „*olyan személyekre is alkalmazandó, akik tekintetében semmilyen jel nem utal arra, hogy magatartásuk súlyos bűncselekményekkel akár közvetett, akár távoli kapcsolatban állhat.*”

²⁷ Az Alkotmánybíróság a gyakorlatát fenntartotta az Alaptörvény hatályba lépést követően is, minthogy ezen érvelés megjelenik a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatban is.

²⁸ Így például Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 68. §-a szerint titkos információgyűjtés, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 200-206. §-ában szabályozott titkos adatszerzés, illetve a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 53-62. §-a szerinti külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés.

A Hatóság álláspontja szerint egyfelől nem zárható ki annak lehetősége, hogy adott esetben olyan személy készít elő vagy követett el olyan súlyos bűncselekményt (illetve olyan eseményben vesz részt, amely az állam biztonsága szempontjából kockázatot jelent), aki egyébként a hivatása körében a tudomására jutott titok megőrzésére köteles lenne. A Bíróság ítélete alapján ebben az esetben már fennállhatnak a jogszerű adatmegőrzés feltételei.

Másfelől pedig maga a Bíróság is elismerte azt, hogy az Adatmegőrzési Irányelv nem jelenti az Alapjogi Charta 7. cikke lényeges tartalmának a sérelmét, mivel magának a közlés megőrzésére már nem terjed ki. Ennek megfelelően az Adatmegőrzési Irányelv alapján a szakmai titok megismerésére nem kerülhet sor, hiszen pusztán az elektronikus kommunikáció tényével összefüggő adatok rögzítik. Ezen adatok rögzítése nem feltétlenül jelenti a szakmai titoktartás kötelezettségének a sérelmét, hiszen az adatok megőrzése nem a közlés tartalmára vonatkozik.²⁹

2.2.1. Az Európai Unió Bírósága a szabályozással összefüggésben követelményként meghatározta azt is, hogy az adatokat kizárólag pontosan körülhatárolt, súlyos bűncselekmények megelőzése és felderítése vagy ezekkel kapcsolatos büntetőeljárások folytatása céljából lehet felhasználni.

Ezzel összefüggésben a Hatóság megjegyzi, hogy a Bíróság az ítéletének érdemi döntését tartalmazó részében egyáltalán nem tett megállapításokat az nemzetbiztonsági célú adatmegőrzéssel kapcsolatban, hanem mindvégig a súlyos bűncselekményekkel összefüggésben ítéli meg az Adatmegőrzési Irányelv rendelkezéseit. Az ítéletből egyértelműen nem is lehet megállapítani, hogy a Bíróságnak mi is az álláspontja abban a nemzetbiztonsági célú adatmegőrzéssel kapcsolatban, hiszen a Bíróság nyíltan és egyértelműen nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az adatokat nemzetbiztonsági célból meg lehessen őrizni. A Hatóság álláspontja szerint a nemzetbiztonsági célú adatmegőrzés kérdését a Bíróság döntése alapján nem lehet egyértelműen megítélni.

2.2.2. Az Eht 159/A. §-a – mint már korábban szó volt róla – nem tartalmaz arra vonatkozóan korlátozást, hogy milyen eljárás során lehet az adatokat felhasználni, sőt az Eht. 159/A. § (1) bekezdése értelmében a hatóságok a törvényben meghatározott feladataik ellátása érdekében használhatják fel a személyes adatokat (így például a bíróságok feladata polgári peres ügyekben és közigazgatási perekben történő eljárás).

Szükséges tehát a magyar szabályozást olyan rendelkezéssel kiegészíteni, amely meghatározza azt, hogy mely hatóságok vonatkozásában milyen esetekben lehetséges az adatmegőrzés (például milyen jellegű bűncselekmények miatt indult büntetőeljárásban vagy milyen jellegű feladatuk ellátásához).

2.2.3. A Bíróság az ítéletében kimondta, hogy az adatkérést a szükséges mértékre kell korlátozni. Az Eht. 159/A. §-a nem tartalmaz semmilyen korlátozást azzal összefüggésben, hogy a hatóságok milyen adatokhoz férhetnek hozzá és azokat milyen eljárásban használhatják fel. Az egyes hatóságok eljárására vonatkozó törvények is csak részben tartalmazznak az adatkérésére és az adatok felhasználhatóságára, törlésére vonatkozó korlátokat.³⁰

---

²⁹ A nyomozó hatóság egyébként más módon is tudomást szerezhet arról, hogy valamilyen kommunikáció történt a titoktartásra kötelezett személy és a büntetőeljárásban érintett más személy között. A Be. 82. § (1) bekezdés c) pontja szerint a szakmai titoktartásra hivatkozással a tanúvallomás megtagadható. A tanú erre vonatkozó nyilatkozatával azonban adott esetben implicite már elismeri a kommunikáció tényét.

³⁰ Így például a Be. 71. § (3)-(4) bekezdésében szerepel az adatkérésre vonatkozó korlátozás, hiszen a hatóság adatkérése csak az elengedhetetlenül szükséges személyes adatokra vonatkozhat. Emellett az eljáró hatóságnak törölnie kell azokat a személyes adatokat, amely megkeresés céljával nem függ össze. Az Nbtv. 39. § (2) bekezdése

A jogalkotónak mérlegelnie kellene annak lehetőségét, hogy az Eht.-ban szerepeljenek olyan korlátozó rendelkezések, amelyek alapján a hatóságok csak az eljárásukhoz elengedhetetlenül szükséges adatokhoz férhetnek hozzá.

2.3. A Bíróság kifogásolta azt is, hogy az Adatmegőrzési Irányelv nem tartalmaz olyan rendelkezést, amelynek alapján bíróságnak vagy független hatóságnak előzetesen felül kellene vizsgálnia a hatóságok adatkérésének jogszerűségét, így különösen indokoltságát és terjedelmét.

Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy az Eht. 159/A. §-a nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján akár bíróság, akár más szerv a döntésére lenne szükség az adatmegőrzést megelőzően. A Bíróság ítéletéből kiolvasható előzetes engedélyt csak bizonyos, külön törvények szerint végzett adatgyűjtés esetében állapítható meg.³¹

A Bíróság ezen pontján keresztül jól látható, hogy az Európai Unió Bírósága alapvetően a magyar jogban titkos adatszerzéseként és a titkos információgyűjtésként ismert jogintézményéhez hasonló szabályozását tekint elfogadhatónak.

Ennek megfelelően a jogalkotóan mérlegelnie kell, hogy az adatmegőrzés akkor tekinthető jogszerűnek, ha az adatkérő hatóság írásbeli, indokolt indítványát bíróság vagy más hatóság (például ügyészség) jóváhagyja.

2.4.1. Az adatbiztonsági intézkedéseket illetően szintén hiányosságokat fogalmazott meg az Európai Unió Bírósága. Az Adatmegőrzési Irányelv 7. cikke alapján az adatbiztonsági intézkedések tekintetében be kell tartani a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) és az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv (a továbbiakban: Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) rendelkezéseit. Mindkét irányelv³² lehetővé teszi azt, hogy a szolgáltatók az adatbiztonsági intézkedések meghozatala során tekintettel legyenek az intézkedések költségére is. Az Európai Unió Bírósága az ítéletében kimondta, hogy csökkenti az adatbiztonság szintjét az, hogyha a szolgáltatók az adatbiztonsági intézkedések meghozatala során figyelemmel lehetnek az intézkedés alkalmazásával együtt járó költségekre is.

Az Eht. 159/A. §-a nem tartalmaz adatbiztonsági előírást. Az Eht. az elektronikus hírközlési szolgáltatók vonatkozásában csak általános, a szolgáltatók valamennyi adatkezelésére vonatkozó adatbiztonsági szabályokat tartalmaz.³³

Emellett figyelemmel kell lenni arra is, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 7. § (6) bekezdése szintén lehetővé teszi azt, hogy az adatkezelők az adatbiztonsági intézkedések vonatkozásában figyelembe vegyék az intézkedés alkalmazásával együtt járó költségeket. Azonban erre kizárólag akkor kerülhet sor,

---

alapján pedig például csak általános, a konkrét adatkérésre nehezen értelmezhető kötelezettség vonatkozik az adatkérésekre. Az Nbtv. 52. § (2) bekezdés c) és e) pontjai azonban tartalmazzák az adatok törlésének lehetőségét.

³¹ Így például az Rtv., a Be., és az Nbtv. korábban már idézett rendelkezései szerint végzett titkos adatszerzés és titkos információgyűjtés vonatkozásában.

³² Az Adatvédelmi Irányelv 17. cikk (1) bekezdése, illetve az Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdése.

³³ Az Eht. 155. § (1)-(2) bekezdései, az Eht. 156. § (1) bekezdése, valamint az Eht. 157. § (5)-(6) bekezdései.

ha több adatbiztonsági intézkedés közül valamelyik aránytalan nehézséget jelentene az adatkezelő számára.

A Hatóság álláspontja szerint a jogalkotónak felül kellene vizsgálnia az Eht. adatbiztonsági követelményekkel kapcsolatos szabályozását. Ennek keretén belül a jogalkotónak meg kellene fontolnia azt is, hogy az adatmegőrzés vonatkozásában olyan rendelkezés alkosson meg, amely korlátozza annak lehetőségét, hogy a szolgáltatók az Infotv. 7. § (6) bekezdése szerinti szempontokat vegyék figyelembe az ilyen célú adatmegőrzések esetében.

2.4.2. Az Európai Unió Bírósága továbbá az ítéletében kimondta azt is, hogy az Adatmegőrzési Irányelv nem biztosítja az adatoknak az adatmegőrzési időszak végén történő visszafordíthatatlan megsemmisítését.

A Bíróság megállapítása ezen megállapítása annyiban vitatható, hogy az Adatmegőrzési Irányelv 7. cikk d) pontja úgy rendelkezik, hogy *„valamennyi adatot meg kell semmisíteni a megőrzési időszak végén, kivéve azokat, amelyekhez hozzáfértek, és amelyeket tároltak.”* Voltaképp tehát az Adatmegőrzési Irányelv tartalmaz előírást arra vonatkozóan, hogy az adatmegőrzési időszak végén az adatokat meg kell semmisíteni. Az Adatmegőrzési Irányelv 7. cikk d) pontjával kapcsolatban két kifogás állapítható meg. Egyfelől az „adatmegsemmisítés” fogalmát nem tartalmazza sem az Adatmegőrzési Irányelv, sem az Adatvédelmi Irányelv, sem pedig az Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv. Emiatt az uniós jogforrások alapján nem állapítható meg egyértelműen az, hogy mit is jelent az adatok megsemmisítésének művelete. Másfelől az adatmegsemmisítés nem teljes körű, hiszen nem terjed ki azokra az adatokra, amelyekhez az egyes hatóságok hozzáfértek. Márpedig ha az adatokhoz a hatóságok hozzáfértek vagy a számukra továbbították, akkor azzal összefüggésben teljesült az adatkezelés célja, ezért nincs szükség arra, hogy ezen adatok a szolgáltatóknál is megmaradjan. Ezt követően ugyanis az átvett adatok tekintetében az adatkezelői felelősség alapvetően a hatóságot terheli.

Az Eht. 159/A. §-a nem ír elő adattörlési vagy adatmegsemmisítési kötelezettséget a szolgáltatók számára.³⁴ Ez vélhetően arra vezethető vissza, hogy az Eht. 159/A. § (1) bekezdésében felsorolt adatokat például az Eht. 157. § (2) bekezdése alapján a szolgáltatók az előfizetők és a felhasználók részére történő számlázás és a kapcsolódó díjak beszedése, valamint az előfizetői szerződések figyelemmel kísérése céljából kezelhetik.³⁵ Ennek megfelelően ezen adatok törlésére vonatkozó kötelezettsége – az Eht. más rendelkezései miatt – ellentmondáshoz vezetne.

2.5. A magyar jogalkotó teljesíti az Európai Unió Bírósága által meghatározott azon követelményt, hogy a szolgáltatóknak az adatokat az Európai Unió területén kell tárolnia.

Az Eht. 159/A. § (5) bekezdése kimondja, hogy a megőrzött adatokat nem tárolhatja olyan ország területén, illetve az adatmegőrzés feladatával nem bízhat meg olyan országbeli adatfeldolgozót, amely ország az Európai Gazdasági Térségnek nem tagállama. Sőt, a magyar jogalkotó további kötelezettségként megállapította, hogy a szolgáltatóknak alapvetően saját szervezetén belül kell megoldania az adatok tárolását, és csak kivételesen bízhat meg más vállalkozást.

---

³⁴ Ezzel összefüggésben érdemes megjegyezni, hogy az Infotv. alapján az adattörlés és az adatmegsemmisítés két külön fogalom. Az adattörlést az Infotv. 3. § 13. pontja tartalmazza, míg az adatmegsemmisítés az Infotv. 3. § 16. pontjában szerepel.

³⁵ Az Eht. 157. §-ával összefüggésben fennálló problémáról később még részletesen lesz szó.

3. Az Eht. 159/A. §-ában foglaltakon túlmenően az adatmegőrzési kötelezettséggel összefüggésben ki kell emelni az Eht.-nak az adattárolással összefüggő további rendelkezéseit is, valamint a szolgáltatók sajátos gyakorlatát az adattárolással kapcsolatban.

3.1. Az Eht. 157. § (2) bekezdés a)-g) pontja alapján a szolgáltatók az előfizetők és a felhasználók részére történő számlázás és a kapcsolódó díjak beszedése, valamint az előfizetői szerződések figyelemmel kísérése céljából több olyan adatot is tárolhatnak, amelyet az Eht. 159/A. § (1) bekezdése a bűnüldözési célú adatok megőrzése között. Így többek között a szolgáltatók az Eht. 157. § (2) bekezdése által meghatározott célból eltárolják a hívó és a hívott előfizetői számokat, a hívás kezdő időpontját és a hívás időtartamát, a cellainformációkat, továbbá az IP hálózatok esetén az alkalmazott azonosítókat is.

Az Eht. 157. § (10) bekezdése alapján „*az adatkérésre külön törvény szerint jogosult nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság, valamint nemzetbiztonsági szolgálat törvényben meghatározott feladatai ellátásának biztosítása céljából kérelemre köteles átadni vagy hozzáférhetővé tenni a (2) bekezdés alapján*” tárolt adatokat.

Az Eht. 157. §-án, valamint az Eht. 159/A. §-án alapuló adatkérés a gyakorlatban ugyanarra az eredményre vezet: a szolgáltatók által tárolt adatokhoz az egyes hatóságok hozzáférhetnek. Az egyetlen különbség az adatkérést megelőző adatmegőrzés célja: az Eht. 157. § (2) bekezdése alapján az adatmegőrzés célja számlázás és a kapcsolódó díjak beszedése, valamint az előfizetői szerződések figyelemmel kísérése, míg az Eht. 159/A. §-a pedig lényegében bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célú adatmegőrzést ír elő. Ám az Eht. 157- § (10) bekezdése mégiscsak felhatalmazást jelenthet ahhoz, hogy a hatóságok hozzáférjenek a szolgáltatás nyújtásával összefüggésben keletkezett személyes adatokhoz.

Ennek figyelembe vételével azonban mégis állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy az Eht. 157. §-án alapuló adatmegőrzés és adattovábbítás esetében teljesülnek-e az Európai Unió Bírósága ítéletében foglalt kritériumok.

- Az Eht. 157. § (10) bekezdésében megjelölt hatóságok adatkérése nem differenciált az Ítélet által említett, egyetlen szempont szerint sem.
- A hatóságok az adatokat nem kizárólag pontosan körülhatárolt, súlyos bűncselekmények megelőzése és felderítése vagy ezekkel kapcsolatos büntetőeljárások lefolytatása céljából kérhetik vagy használhatják fel. Az Eht. 157. § (10) bekezdésének megfogalmazása alapján ugyancsak lehetőség nyílik arra, hogy a bíróságok például polgári peres ügyekben vagy közigazgatási perben hozzáférjenek a forgalmi adatokhoz.
- Az Eht. 157. §-án alapuló adatmegőrzés esetében időtartama pontosan nem szabályozott. Az Eht. 157. § (3) bekezdése értelmében ezek az adatok „*a keletkezésétől az előfizetői szerződésből az adattal összefüggésben eredő igények 143. § (2) bekezdése szerinti elévüléséig kezelhetők.*” Az Eht. 143. § (2) bekezdése alapján „*az előfizetői szerződésekből eredő polgári jogi igények egy év alatt évülnek el, amelyet a késedelem, illetve a hibás teljesítés bekövetkezésétől kell számítani.*” Ennek megfelelően az adatmegőrzés időtartam előre nem határozható meg, hiszen Eht. nem rendelkezik az adatok tárolásának végső időpontjáról. Az Eht. 157. §-ával összefüggésben azonban megállapítható, hogy az Eht. e rendelkezése alapján hatóságok legalább egy évre visszamenően hozzáférhetnek a forgalmi adatokhoz.

- Ugyanakkor az megállapítható, hogy az Eht. 157. §-a alapján megőrzött adatok esetében magasabb szinten érvényesül az adatbiztonság, mint az Eht. 159/A. §-a vonatkozásában. Az Eht. 157. § (5)-(6) előírja, hogy a különböző célú adatkezeléseket a szolgáltatónak el kell különítenie egymástól, és haladéktalanul törölnie kell az adatkezelési rendszerből mindazokat az adatokat, amelyekre vonatkozó adatkezelési határidő letelt. Azonban ez utóbbi rendelkezés eléggé nehezen értelmezhető akkor, amikor az adatkezelés időtartama előre nem határozható meg.
- Az Eht. 157. §-a vonatkozásában nem teljesül az Európai Unió Bírósága által meghatározott azon követelmény, hogy az adatokat az Európai Unió területén belül kell tárolniuk.

Ennek alapján megállapítható, hogy az Eht. 157. §-a korlátozottabb adatkör vonatkozásában, de jelentősen hosszabb ideig biztosít hozzáférést az egyes hatóságok számára.

A Hatóság álláspontja szerint a jogalkotónak nem csak az Európai Unió Bírósága ítéletének tükrében kell felülvizsgálnia az Eht. 157. §-át, hanem abból a szempontból is, hogy a különböző célú adattárolások, illetve az adatokhoz történő hozzáférés mennyiben egyeztethetőek össze az Infotv. alapelveivel, így különösen az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdésében szereplő, célhoz kötött adatkezelés elvével.

3.2. A Hatóság korábbi esetjogából érdemes kiemelni a Magyar Telekom Nyrt. belső adatvédelmi felelősének 2012. február 10-ei beadványát. Ebben az adatvédelmi felelős kifejtette, hogy a Magyar Telekom Nyrt. az Eht. 157. § (2) bekezdése alapján tárolt adatok megőrzésével tesz eleget a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 169. § (2) bekezdése alapján fennálló bizonylatmegőrzési kötelezettségének.³⁶ Az adatvédelmi felelős továbbá rámutatott arra, hogy a 35/2002. számú Számviteli kérdés alapján az elektronikus hírközlési szolgáltatók jogosultak az ún. „CDR”-ek (hívásforgalmi adatok) tárolására.³⁷ A beadványozó elmondása szerint az egyes hatóságok ezért a „CDR”-ekre hivatkozva több évre visszamenőleg is kéri a hívásforgalmi adatok továbbítását, és amennyiben a szolgáltató nem teljesíti, akkor a Be. rendelkezései alapján rendbírságot szabnak ki. Az adatvédelmi felelős álláspontja szerint a hatóságok nem kérhetnék a hívásforgalmi adatokat, hiszen bűnüldözési célú adatkérést az Eht. 159/A. §-a tartalmazza.

Az alapvető jogi problémát természetesen az okozza, hogy a Magyar Telekom Nyrt. számviteli célból olyan személyes adatokat is megőrzi, amelyeket a jogalkotói szándék szerint alapvetően a nyomozó hatóság igényelhet bűnüldözési célból. A Hatóság az belső adatvédelmi felelősnek címzett állásfoglalásában³⁸ kijelentette, hogy *„a számviteli bizonylatok megőrzésének kötelezettsége a bűnüldözéstől eltérő célú megőrzést követel meg, amely értelemszerűen más adatkört feltételez, mint az első esetben. Ha a szolgáltató számviteli célból ugyanazt az adatkört őrzi meg, mint egyébként bűnüldözési célból megőrizni köteles, úgy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény általam helyesnek tartott értelmezése szerint rá az a kötelezettség hárul, hogy ezeket az adatokat a nyomozó hatóságokkal megkeresés esetén megossza. Ha a jogi szabályozás olyan kötelezettséget támasztana a szolgáltatókkal szemben, amely szerint számviteli célból is ugyanazt az adatkört lennének kötelesek tárolni, mint bűnüldözési célból, úgy – egyetértve az Ön által levezetett érveléssel – magam is úgy*

³⁶ Ezzel kapcsolatban szükséges megjegyezni, hogy a Magyar Telekom Nyrt. hatályos adatkezelési tájékoztatója szerint is a szolgáltató változatlanul 8 évig őrzi a hívásforgalmi adatokat számviteli célból.

³⁷ A 35/2002. számú Számviteli kérdés értelmében *„a fenti előírásokból adódóan abban az esetben, ha a vállalkozás a szolgáltatásnyújtásáról közvetlenül és kizárólag csak a Charging Data Recordok (a CDR-ek), mint analitikus, részletező adatok alapján állítja ki a számláit (egyszerűsített számláit), akkor a számlákkal (az egyszerűsített számlákkal) együtt az azokat alátámasztó CDR-eket is meg kell őriznie a számviteli törvényben meghatározott ideig.”*

³⁸ A Hatóság NAIH-2512-2/2012/V. számú állásfoglalása

gondolom, hogy az adatmegőrzési irányelv magánszféra védelmét szolgáló rendelkezéseinek megkerülését eredményezné a magyar jogalkotó ilyen eljárása.” A Hatóság véleménye szerint a jogkérdés megnyugtató rendezését az segítené elő, amennyiben a Magyar Telekom Nyrt. felülvizsgálná a számviteli célú adatkezelését, illetőleg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állásfoglalását kérné abban a kérdésben, hogy a Magyar Telekom Nyrt. miként tudja az Sztv. 169. § (2) bekezdése szerinti, számviteli bizonylatok megőrzésére vonatkozó kötelezettségét úgy teljesíteni, hogy a hívásforgalmi adatokat ne kezelje.

E tekintetben jogalkotónak mérlegelnie kellene azt, hogy az Sztv. rendelkezései szerinti bizonylatmegőrzési kötelezettség vonatkozásában jogszabályi szinten rendezze, hogy a szolgáltatóknak milyen adatkörrel kell eleget tenniük a Sztv.-ből fakadó kötelezettségének.

3.3. Az Eht. 142. §-a lehetőséget biztosít az előfizető számára arra, hogy tételes számlamellékletet (hívásrészletezőt) kérjen. A hívásrészletező igénylésének feltételeit és követelményeit az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X. 6.) NMHH rendelet (a továbbiakban: NMHH rendelet) tartalmazza.

Az NMHH rendelet 13. § (2) bekezdés a)-c) pontjai alapján a hívásrészletező szolgáltatásonként és szolgáltatóként a tartalmaznia kell a hívott számot, a hívás kezdő időpontját és a hívás időtartamát. Ez lényegében – az előfizetői adatokkal együttesen – ugyanazt az adatkört fedi le, amelyet a jogalkotó az Eht. 159/A. § (1) bekezdés a)-d) pontjában bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célból megőrizni rendel.

Az NMHH rendelet 13. § (4) bekezdés a)-b) pontja alapján a nem beszéd célú adatforgalmi kapcsolatok, hívások esetén a tételes számlamellékletnek hozzáférés típusonként tartalmaznia kell a nem beszéd célú adatforgalom időpontját, valamint az adatforgalom mennyiségét vagy időalapú számlázásnál az adatforgalom időtartamát. Ez az adatkör részben megegyezik az Eht. 159/A. § (1) bekezdés i) pontja alapján megőrzött adatokkal.

Az NMHH rendelet 13. § (7) bekezdése alapján az előfizető a hívásrészletezőt két évre visszamenőleg is igényelheti a szolgáltatótól.

Ennek megfelelően a szolgáltató az Eht. 142. §-ából és az NMHH rendelet 13. §-ából fakadó kötelezettsége teljesítése érdekében két évig tárolja az Eht. 159/A. § (1) bekezdés a)-d) pontjában, valamint – részben – az f) pontjában meghatározott adatokat. A hívásrészletező rendelkezésre bocsátása céljából történő adatmegőrzés esetében ugyancsak felmerülhet az a probléma, amelyet korábban a számviteli célú adatmegőrzés vonatkozásában már kifejtettünk: az egyes hatóságok adott esetben az egy éves időtartamon túl is hozzáférhetnek bizonyos hívásforgalmi adatokhoz.

A jogalkotónak mérlegelnie kellene annak lehetőségét, hogy szükséges-e olyan korlátozó rendelkezés beépítése az Eht. rendelkezései közé, amelyek alapján az eljáró hatóságok nem férhetnek hozzá az Eht. 142. §-ából és az NMHH rendelet 13. §-ából fakadó kötelezettség alapján megőrzött adatokhoz.